

Aan: Colleges van B&W van de partnergemeenten en GS van de Provincie met het verzoek deze Kaderbrief door te geleiden aan uw gemeenteraden en Provinciale Staten.

Van: Ben Visser, voorzitter Algemeen Bestuur OddV.

Kaderbrief 2019 Omgevingsdienst De Vallei

Datum
1 november 2017

Pagina
1 van 9

Afschrift aan:

Bijlage:

Samenvatting

Op uw verzoek heeft het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst De Vallei (OddV) de beleidsinhoudelijke en financiële kaders vastgesteld waarmee wij de begroting van 2019 kunnen voorbereiden. Met deze Kaderbrief informeren wij u over de actuele ontwikkelingen in ons werkveld. Daarnaast maken we inzichtelijk welke effecten de wijzingen in de meerjarenbegroting voor u als partners hebben.

Voor veel onderwerpen is – gelet op het moment van totstandkoming van deze kaderbrief – het budgettaire effect nog niet duidelijk. Het streven is dan ook om daar komend jaar meer helderheid over te kunnen geven in samenspraak met onze partners. Van de volgende ontwikkelingen zijn de budgettaire effecten wel bekend. Deze zijn vertaald naar het kader voor 2019:

- de loon- en prijsinflatiecorrectie;
- de sterke toename van vergunningaanvragen;

Het kader wordt dan:

	MJB 2018-2021 schijf 2019	Looncompensatie %	Prijscompensatie %	Toename vergunningaanvragen	Bijdrage 2019
Barneveld	2.993.066	115.316	18.262	83.938	3.210.582
Ede	5.258.426	202.594	32.084	391.676	5.884.781
Nijkerk	2.031.299	78.261	12.394	83.951	2.205.905
Scherpenzeel	399.655	15.398	2.438		417.491
Wageningen	850.522	32.769	5.189		888.479
Provincie Gelderland	296.683	11.430	1.810		309.924
	11.829.651	455.768	72.178	559.565	12.917.162

Kaders voor de begroting

Voor het opstellen van de begroting 2019 geeft het Algemeen Bestuur van de OddV een aantal kaders aan. Het stellen van beleidsprioriteiten vraagt om inzicht in de ontwikkelingen op beleidsmatig en financieel terrein. U treft de concrete kaders aan in deze kaderbrief.

De activiteiten van de OddV worden output gefinancierd op basis van geleverde producten en diensten, zoals deze zijn vastgesteld in het

Omgevingsdienst De Vallei
Postbus 9024
6710 HM Ede

T 088 – 116 99 00
E info@oddevallei.nl
www.oddevallei.nl

Omgevingsdienst De Vallei werkt in opdracht van:

gemeente
Barneveld

KvK 56714297

Productenboek (PDC). De vraag van de partners is dan ook primair leidend. Uiteraard zijn we wel randvoorwaarden met u overeengekomen om de continuïteit van de bedrijfsvoering niet in gevaar te laten komen:

Datum
1 november 2017

Pagina
2 van 9

- De basis voor het opstellen van een nieuwe begroting is die van het vorige jaar, in dit geval 2018. De output-vraag van de partners beweegt zich binnen de marges van de begroting.
- Bij de begroting wordt één OddV-uurtarief gecalculeerd.
- Na het begrotingsjaar vindt er afrekening plaats per partner over de werkelijk geleverde producten en over de uren waar geen product aan is gekoppeld. Dit gebeurt op basis van bij de begroting vastgestelde voorcalculatorische tarieven/productprijzen.
- Resultaten na afrekening (loon-, prijs- en bezettingsverschillen) worden primair verrekend met de partners naar rato van de werkelijke omzet. Uiteraard kan het Algemeen Bestuur ook besluiten om te putten uit het weerstandsvermogen bij een negatief resultaat, dan wel te storten in een bestemmingsreserve bij een positief resultaat.
- Vooralsnog denken we dat het weerstandsvermogen (€ 440.000) toereikend is.

Ontwikkelingen in het Omgevingsrecht

Impact omgevingsrecht

Naar verwachting wordt in 2020 of 2021 de Wabo vervangen door de Omgevingswet met bijbehorende uitvoeringsbesluiten (AMvB's). Daarnaast zijn er veel andere ontwikkelingen in het omgevingsrecht, waaronder de Wet private kwaliteitsborging voor bouwen.

Wij verwachten dat de overheid in 2020 of 2021 veel taken en bevoegdheden dereguleert. Zo zal naar verwachting het bouwtoezicht in meer of mindere mate aan de private sector worden overgelaten en wordt het aanvragen van WABO-vergunningen vereenvoudigd. Ook worden er taken bij bodemsanering gedecentraliseerd van provincie naar de gemeenten. De overheid past haar wetgeving met de Omgevingswet hierop aan.

Meer milieuspecifieke activiteiten met risico's voor water, lucht, geluid en gezondheid zullen in meer algemeen geldende regels worden belegd, niet meer bedrijfsspecifiek. Waar burgers en bedrijven nu nog voor betrekkelijk eenvoudige activiteiten zonder noemenswaardige risico's een vergunning moeten aanvragen, wordt in de toekomst volstaan met een melding van deze activiteiten. Een toename van het aantal meldingen en een afname van vergunningen heeft een direct effect op onze werkvoorraad, wat weloverwogen (risicogericht) prioriteiten stellen noodzakelijk maakt.

Toezicht op bestaande bouw wordt daarmee steeds belangrijker. Daarnaast zal de focus liggen op het faciliteren van initiatieven van burgers en bedrijven. Uitgangspunt hierbij is 'ja, mits' in plaats van 'nee, tenzij'. De voorwaarden waaronder toestemming wordt verleend, zijn risicogericht in plaats van regelgericht én ze zijn meer integraal dan sectoraal. Vertrouwen is hierbij het uitgangspunt.

Datum
1 november 2017

Pagina
3 van 9

Transformatie en transitie

Deze aanstaande ontwikkeling vraagt veel van ons. Er is sprake van een andere benadering van ons werk; een paradigmawisseling. Dit heeft grote invloed op onze organisatie op veel fronten. De komende jaren gaan wij daarom inzetten op kennisontwikkeling en cultuurverandering: een transformatie. De uiteindelijke implementatie zal aansluitend nog leiden tot aanpassing van de werkprocessen en mogelijk onderdelen van onze bedrijfsvoering: een transitie.

Ook bestuurlijk heeft de Omgevingswet consequenties. Bestuurders moeten zich voorbereiden hoe zij moeten handelen als bedrijven en inwoners zich bewust of onbewust niet houden aan het de regels. Dit geldt ook voor initiatieven vanuit de samenleving. Ook daar is mogelijk een transformatie noodzakelijk.

We streven ernaar om bij deze veranderingen daar waar mogelijk gezamenlijk en regionaal op te trekken. Uiteraard wel met behoud van lokale identiteit, zoals we dit sinds de oprichting van de ODDV steeds gedaan hebben.

Informatievoorziening Omgevingswet en Digitaal Stelsel Omgevingswet

Een ontwikkeling die samenhangt met de Omgevingswet is de landelijke ontwikkeling van een nieuw Omgevingsloket (Digitaal Stelsel Omgevingswet, DSO). Dit zal de bestaande toepassingen Omgevingsloket online, Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) en ruimtelijkeplannen.nl vervangen en integreren met elkaar. Voor gebruikers zijn daarmee alle beschikbare gegevens over de fysieke omgeving toegankelijk, zowel op kaart als in tekst in de vorm van regels.

De term gebruikers moet breed worden geïnterpreteerd. Dit zijn onder andere burgers en bedrijven, maar ook belanghebbenden, de rechterlijke macht, vergunningverleners, toezichthouders en handhavers. Iedereen kan dan beschikken over dezelfde informatie. Het DSO zal bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet slechts deels beschikbaar zijn, omdat de doorlooptijd tot een volledige beschikbaarheid zich uitstrekt tot 2024.

De Omgevingswet heeft echter nog meer consequenties voor de informatievoorziening dan hetgeen nu in DSO-verband wordt opgepakt. De vergunning als document en het toezicht en handhavingsproces maken momenteel geen onderdeel uit van DSO (buiten scope). De omgevingsdiensten in Nederland (ODnI) werken samen met VNG en IPO aan voorstellen hoe men hiermee om wil gaan.

Gevolgen voor ODDV

Vooralsnog lijkt het erop dat we de budgettaire effecten van de Omgevingswet (transitie- en transformatiekosten van de organisatie en uitvoeringskosten DSO) kunnen opvangen binnen onze exploitatie en (bestemming)reserves. Echter, omdat nog veel zaken nader moeten worden uitgewerkt, zal dat pas in het komend jaar helemaal helder zijn.

Datum
1 november 2017

Pagina
4 van 9

Wet private kwaliteitsborging voor het bouwen

In juni 2017 is in de Eerste Kamer gedebatteerd over de Wet private kwaliteitsborging voor het bouwen. Kritiekpunten zijn onder andere dat gemeenten wel moeten handhaven, maar daar geen middelen meer voor hebben en dat aan bouwbedrijven te hoge aansprakelijkheidsrisico's worden opgelegd. De minister heeft gevraagd om niet te stemmen over het wetsvoorstel. Hij wil in het kabinet over de kritiekpunten spreken. Als dit leidt tot wijziging van de wet, dan moet de herziene wet weer langs de Tweede Kamer. En dat betekent maanden vertraging, of kan er in het 'ergste' geval zelfs het einde van deze wet betekenen, omdat de politieke verhoudingen na de verkiezingen totaal anders liggen.

De financiële effecten van deze wet in de huidige vorm zullen wel substantieel zijn. Een inschatting is dat daarmee 10 tot 15 fte's minder nodig zijn voor het uitvoeren van bouwplantoetsing. Wij anticiperen hierop door gebruik te maken van ingehuurde krachten. Door het aantrekken van de economie is er momenteel heel veel krapte op deze markt, waardoor wij genoodzaakt zijn om minder gekwalificeerd personeel aan te nemen met alle risico's van dien.

Met het voorgenomen stelsel van kwaliteitsborging zullen taken van de gemeenten en de omgevingsdiensten met bouwtaken komen te vervallen. Daardoor kunnen voor deze taken geen leges meer worden geïnd. De legeskosten zijn immers gebaseerd op maximaal 100% kostendekking. Het wetsvoorstel kan tot financiële knelpunten leiden. Achtergrond hierbij is dat momenteel veel kruissubsidiëring plaatsvindt, waardoor inkomsten uit grote bouwprojecten worden ingezet om kosten bij kleine bouwprojecten en klussen te dekken. De huidige regelgeving biedt ruimte voor deze praktijk van kruissubsidiëring door gemeenten. Nu op meerdere terreinen veranderingen in de regelgeving plaatsvinden, worden er al enige tijd vragen gesteld bij de houdbaarheid van het legesstelsel op langere termijn. Gezien de gemeentelijke autonomie op dit terrein bereidt het bestuur van de VNG een standpunt voor over dit onderwerp.

Sterke toename vergunningaanvragen

Zoals gezegd trekt de economie enorm aan. Dit heeft als gevolg dat het aantal bouwaanvragen ver boven de verwachting uitstijgt. Dit wordt versterkt doordat de regio Foodvalley steeds meer ontdekt wordt door mensen uit de Randstad. Afgelopen jaar waren er 1600 van deze 'zij-instromers'. Dit leidt tot druk op de woningmarkt met als gevolg dat alle mogelijke bouwlocaties versneld in ontwikkeling worden gebracht. Gevolg is dat er een capaciteitsuitbreiding op bouwplantoetsers en toezicht vergunde bouw noodzakelijk is. Dit is dan ook defensief vertaald naar hogere kosten voor de partners met als referentie de vraag over het 1^e halfjaar 2017.

Datum
1 november 2017

Pagina
5 van 9

Complexe vergunningverlening niet langer via eigen omgevingsdienst

Met ingang van 2018 zal de provincie direct aan de ODRN opdracht geven voor de uitvoering van de complexe vergunningverlening aan provinciale bedrijven. 'Complexe vergunningen' wordt sinds de start van de OD's in Gelderland al door de ODRN uitgevoerd. Gevolg hiervan is wel dat het casemanagement verschuift van de OddV naar de ODRN. Aandachtspunt hierbij is dat vanuit de ODRN het lokale bestuur op een goede wijze verbonden blijft met deze complexe vergunningen. Dit is noodzakelijk omdat deze bedrijven veelal bestuurlijk relevant zijn voor de gemeente. De financiële vertaling hiervan heeft nog niet plaatsgevonden en is dan ook niet verwerkt in het kader.

Verbod op asbestdaken

Vanaf 2024 zijn asbestdaken verboden in Nederland. Eind vorig jaar bleek er nog zo'n 1,4 miljoen m² aan asbestdaken in Gelderland te liggen die gesaneerd moeten worden. Dit vraagt een verdrievoudiging van het huidige tempo waarin asbestdaken worden verwijderd. Primair zijn de eigenaren van een gebouw met een asbestdak zelf verantwoordelijk. Maar de verwijdering vergt veelal substantiële investeringen, waardoor eigenaren mogelijk in financiële problemen kunnen komen. Het is dan ook van belang dat dit complexe vraagstuk integraal met alle betrokken partijen wordt opgepakt en uitgevoerd.

De omgevingsdiensten zitten achteraan in het traject als aanjager en handhaver binnen het Besluit van wijziging Asbestverwijderingsbesluit 2005. Als het tempo tot sanering niet omhoog gaat, dan vrezen we dat dit onderwerp een groot toezicht- en handhavingsprobleem van de komende jaren wordt en dat dit ten koste gaat van andere belangrijke taken van de omgevingsdiensten.

De kans op calamiteiten en illegale praktijken neemt toe, omdat dakeigenaren boetes voorzien en daarmee neemt het risico op de volksgezondheid weer toe. De provincie Gelderland heeft medio 2017 een versnellingsplan Asbestdaken vastgesteld. Dit is gericht op activering en praktische ondersteuning van de partijen die direct bij de uitvoering van de asbestdakenvervanging betrokken zijn. De eigen verantwoordelijkheid van de dakeigenaren wordt hierbij niet overgenomen. Primair gaat het vooral om bewustwording, stimulering en communicatie over financieringsmogelijkheden. Op regionaal niveau haken we aan bij onderdelen van het genoemde plan om dit verder uit te werken.

Wet Natuurbescherming.

De nieuwe Wet natuurbescherming (vervangt de Flora- en faunawet, Boswet en Natuurbeschermingswet) is op 1 januari 2017 in werking getreden. Deze nieuwe wet geeft invulling aan de decentralisatieafspraken die het Rijk met de provincies heeft gemaakt in het Bestuursakkoord Natuur (2011/2012) en in het Natuurpact (2013). De taken die voorheen door het Rijk werden uitgevoerd, zijn voor het overgrote deel gedecentraliseerd naar de provincies. De provincie is vanaf 1 januari verantwoordelijk voor zowel de gebieds- als de soortenbescherming. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het toetsen van aanvragen om omgevingswetvergunningen op de mogelijke gevolgen voor soorten en/of gebieden. De provincie is dus voor de natuurtoestemmingen het belangrijkste aanspreekpunt voor gemeenten. Dit vraagt om een goed samenspel.

Datum
1 november 2017

Pagina
6 van 9

De middelen voor de naar de provincie gedecentraliseerde taken zijn door het Rijk overgeheveld naar het Provinciefonds. De gemeenten worden voor deze taak niet gecompenseerd. Kennelijk is het Rijk ervan uitgegaan dat de gemeenten ook voor 1 januari 2017 al als Wabo-loket fungeerden (ook voor onderdeel natuur). In de praktijk is de afgelopen jaren op gemeenteniveau (landelijk) echter relatief weinig invulling aan de natuurtaak gegeven. Deels door gebrek aan expertise, maar in veel gevallen werden natuurtoestemmingen ook zelfstandig aangevraagd bij Rijk en/of provincie. Een mogelijke oplossing voor het beperken van de uitvoeringslasten is te vinden in het niveau van toetsing binnen de ruimte die de wet daarvoor biedt. We kunnen werken met verschillende regimes. Omdat de omgevingsdienst output gefinancierd is, bepaalt de vraag van de partners de kosten en is dit vooralsnog niet budgettair vertaald in de begroting.

Informatie over actuele ontwikkelingen in het werkveld van de OddV

Datum
1 november 2017

Implementatieplan doorontwikkeling Gelders Stelsel

Pagina
7 van 9

In januari 2017 hebben we een Implementatieplan vastgesteld voor aansturing en beheersing van de activiteiten uit het Doorontwikkelplan Gelders Stelsel. De hoofdpunten hierin zijn:

- We versterken de aansturing en de doorzettingsmacht van de voorzitters van de Omgevingsdiensten voor Stelseltaken.
- We vereenvoudigen de samenwerking voor de processen voor complexe bedrijven.
- We stemmen de coördinatie van de rollen van de OddV en de provincie af, waardoor op diverse inhoudelijke punten meer eenheid/uniformiteit en kwaliteits- en efficiëncymogelijkheden bestaan.

Veel van de genoemde zaken zijn al afgerond en liggen op schema. De verwachting is dat de volledige implementatie wordt afgerond in 2018.

Energie toezicht

In het Nationaal Energieakkoord zijn doelen gesteld om het gebruik van energie door bedrijven te beperken. Er zijn momenteel veel verschillende regelingen. Zo zijn bepaalde bedrijven verplicht om een energie-audit (EED) uit te voeren. Andere bedrijven moeten energiebesparende maatregelen nemen als deze zich binnen vijf jaar terugverdienen (erkende maatregelen energiebesparing). De omgevingsdiensten zijn belast met het toezicht op energiebesparing bij bedrijven. In overleg met de partners worden de exacte activiteiten gedefinieerd. Deze maken onderdeel uit van het Uitvoeringsprogramma OddV 2017 en die van volgende jaren.

Het ministerie van I&M heeft besloten het toezicht en handhaving op energiebesparing te ondersteunen met een subsidie van 6 miljoen. Deze subsidie wordt gedurende 2017 en 2018 direct uitgekeerd aan de omgevingsdiensten. Hiermee wordt duidelijk het pad van stimulering voor energiebesparing verlaten en meer de focus gelegd op toezicht en handhaving. Voor energiebesparing is dit een belangrijke impuls. Het (in juli 2017 vastgestelde) Plan van aanpak energiebesparing bedrijven wordt voor de jaren 2017 en 2018 gefinancierd door genoemde subsidie en het voordelige jaarrekeningsaldo 2016. Deze financiering eindigt eind 2018. Hierna moet deze taak gefinancierd worden door de partners. Dit leidt tot structureel extra middelen, regionaal ca. € 250.000. Vooralsnog hebben we dit niet meegenomen in de begroting in afwachting van de uitkomst van de pilot die op dit moment loopt.

Doorontwikkeling Informatievoorziening Gelderse Omgevingsdiensten naar één VTH-systeem

Datum
1 november 2017

Pagina
8 van 9

De zeven Gelderse omgevingsdiensten brengen de gegevens van alle milieu-inrichtingen in Gelderland bijeen in een centrale database. Hiermee is de kwaliteit van de gegevens substantieel verbeterd door kwaliteitscontroles en aansluiting op basisregistraties. Bij de start van de omgevingsdiensten zijn 56 VTH-systemen teruggebracht naar zeven. Doordat deze centrale database beschikbaar is en er natuurlijke momenten zijn voor vervanging van VTH-systemen, hebben de directeuren de ambitie uitgesproken om uiteindelijk door te groeien naar één VTH-systeem. Een impactanalyse moet uitwijzen wat dit voor budgettaire gevolgen heeft. De verwachting is dat 2018 meer duidelijkheid zal geven.

Methodiek kostentoerekening stelseltaken Gelderse Omgevingsdiensten.

Het Gelders Stelsel behelst afspraken over de onderlinge dienstverlening zodat de WABO-taken robuust uitgevoerd kunnen worden door de schaal van zeven regio's, in plaats van de drie veiligheidsregio's. Deze dienstverlening wordt onderling financieel verrekend volgens een bepaalde methodiek, die bij de oprichting is bepaald. Diverse omgevingsdiensten ervaren een disbalans in de huidige verdelingsmethodiek. Opdracht is gegeven om deze methodiek te herijken, met een meer passender verdeelsleutel, waarbij het solidariteitsbeginsel een belangrijk uitgangspunt blijft. We verwachten dat daartoe een voorstel wordt uitgewerkt, dat mogelijke herverdeeleeffecten met zich meebrengt. Begin 2018 is hier meer duidelijkheid over wordt dit vertaald naar de begroting.

Harmonisatie grondslagen legesverordeningen

Reeds enige tijd bereiden we de harmonisatie voor van de grondslagen van de legesverordeningen van de gemeenten voor het onderdeel fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning. De praktijk leert dat er onderling veel verschillen zijn en dat vergroot de foutkans bij vergunningverlening aanzienlijk. Om dit te reduceren hebben we extra controlecapaciteit ingezet. Dit is vanuit efficiencyoogpunt niet gewenst. Ook staan er bepalingen in de verordening van de ene partner die bestuurlijk gewenst zijn bij andere partners. Harmonisatie leidt in onze visie dan ook tot een win-winsituatie. Het streven is om de nieuwe verordeningen eind 2017 voor te leggen aan de gemeenteraden van de partners. Ons uitgangspunt is hierbij dat het budgettair neutraal moet zijn.

Overige ontwikkelingen

Loon- en prijsontwikkelingen

In Gelders verband hebben we afgesproken dat we de raming van het percentage voor de lonen en prijzen voor het jaar 2019 baseren op de laatste prognose in de Macro Economische Verkenningen (MEV) van het CPB van september 2017. Hierin zijn de lonen op basis van de loonvoet sector overheid en de prijzen voor de netto materiële overheidsconsumptie gebruikt, beide gecorrigeerd met de bijgestelde prognose van het voorgaande begrotingsjaar. Daarmee is de omgevingsdienst verzekerd van een goede loon- en prijsindexatie. Dit betekent voor 2019 een loonindexatie van 4,8%¹ en voor de prijsindex 3,2%²

Datum
1 november 2017

Pagina
9 van 9

Recapitulatie bijdrage partners 2019

	MJB 2018-2021 schijf 2019	Looncompensatie %	Prijscompensatie %	Toename vergunningaanvragen	Bijdrage 2019
Barneveld	2.993.066	115.316	18.262	83.938	3.210.582
Ede	5.258.426	202.594	32.084	391.676	5.884.781
Nijkerk	2.031.299	78.261	12.394	83.951	2.205.905
Scherpenzeel	399.655	15.398	2.438		417.491
Wageningen	850.522	32.769	5.189		888.479
Provincie Gelderland	296.683	11.430	1.810		309.924
	11.829.651	455.768	72.178	559.565	12.917.162

¹ 2,4% loonindex + correctie 2,4% over voorgaande jaren.

² 1,4% prijsindex + correctie 1,8% over voorgaande jaren.